

**NOTULEN van de BIJEENKOMST met dhr RONNY NAFTANIEL
op 20 October 1999 in Beth Juliana**

Agenda:

1. Inleiding door Ronny Naftaniel over de toestand van onderhandelingen
2. Verhouding Nederlands Jodendom in Israel en in Nederland
3. Bestemming van de te betalen gelden
4. Rondvraag.

Archief Philip Staal

Aanwezigen:

Ronny en Jetty Naftaniel, Awraham Roet)Instituut, Platform etc.(, Baruch Hod)Alayah(, Albert de Vries)Aleh(, Jetty Rosner)IOH Kant.(, Chris Bonfeel)IOH en Elah Kantoor(, Baruch Bar-Tel)IOH Voorz.(, Gila Kidar)IOH; HAifa, Hoofdbest. IOH. EMZ Comm.(, Riek Levie)Ayalah(, Barend Elburg)Beth Juliana, Stipend.Fonds, Platform(, Benno Bonnewit)Elah, Platform, Inst.(, Shimon de Winter)Meldpunt,Platform(, Miriam Schiff)Ayalah(, Judith Rosenbl th)Beth Juliana(, Alice Offenbacher)EMZ Commissie(, Jose Bennaroch)Elah(, Bennie Leezer)Elah(. Elly Maoz)EMZ Comm.(, Ini Lederer)IOH Haifa, EMZ(.

Awraham Roet opent de bijeenkomst, die op zijn initiatief plaats vindt, gebruik makend van de aanwezigheid in Israel van Ronny die voorzitter is in Nederland van de Cidi en bestuurslid van CJO. Hij is ook voorzitter van Magen Adom in Nederland en als zodanig enige dagen hier. Hij was bovendien een van de grote promotors van de samenwerking van de CJO met het Platform Israel en ↑↑ van de activisten in de CJO.

Ronny Naftaniel: wil graag eerst een kleine update geven van wat er in Nederland gebeurt en daarover discussieren en vervolgens over de verdelings problematiek te praten. Wat dit laatste betreft is hij meer geïnteresseerd in de mening van de aanwezigen hier dan wat er in Nederland van gevonden wordt.

Ten aanzien van de ontwikkelingen in Nederland: zoals bekend zijn er 4 onderzoeks commissies, dat zijn de commissie Kordes, die zich bezig houdt met de bejegening van de Joden gedurende en na WWII. Deze commissie heeft vorig jaar een rapport uitgebracht waarin geconcludeerd werd dat het rechtsherstel onnodig hard is geweest en op verschillende gronden werd advies uitgebracht 48,4 miljoen gulden aan de joodse gemeenschap te geven, zonder zich uit te spreken over eventuele vermenigvuldigings factoren.

De tweede commissie is de commissie Scholten, die kijkt naar de bank tegoeden en naar bedragen van verzekerings maatschappijen, pensioenrechten, effecten transacties, in feite de hele financiële kant van de roof en het rechtsherstel na de oorlog. De commissie is bezig een rapport te publiceren van meer dan 400 blz. en is in grote tijdnood. Het rapport had eind October klaar moeten zijn maar het zal)o.a. wegens ziektegevallen(zeker later worden, vermoedelijk niet voor omstreeks 10 December.

De derde commissie is de commissie van Kemenade, die het totale beeld van het rechtsherstel bekijkt en de bedoeling is dat die commissie komt met een eindoordeel over wat er nu is geroofd, wat er is gerestitueerd en wat is nooit teruggekomen en wat daarin de verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid is. Vanwege het uitstel van het rapport van de commissie Scholten is ook deze commissie uitgesteld aangezien de aanbevelingen van de commissie Scholten en de eerdere commissie in het geheel moeten worden meegebracht voor het eindoordeel van de commissie van Kemenade. De verwachting is nu dat half Januari 2000 die commissie met een rapport komt. Vervolgens moet ook de overheid met een oordeel komen over de aanbevelingen van de commissie van Kemenade. De vraag is nog of de commissie alleen een algemeen beeld moet schetsen of ook een bedrag moet noemen dat zou moeten worden uitbetaald aan de joodse gemeenschap. Aangezien er toch ook nog een marge zit tussen de aanbeveling van de commissie en het standpunt dat de overheid zal innemen lijkt het beter wanneer er een bedrag genoemd wordt zodat men een idee heeft waar we aan toe zijn. Een andere vraag is of de commissie van Kemenade ook advies moet uitbrengen over de verdeling van het geld.

Nadat het oordeel van de commissie van Kememande is uitgebracht is er een rustperiode van 6 weken, waarin door de joodse organisaties, CJP, Platform en anderen, een oordeel moet worden gevormd, over de aanbevelingen en dan zal de regering haar standpunt bepalen. Hoe de regering dat zal doen is onbekend, maar het advies van het Nederlandse jodendom is: stel een bedrag ter beschikking, de joodse gemeenschap zal er zelf wel voor zorgen dat het op een behoorlijke wijze zal worden verdeeld.

Dan is er nog een commissie, de commissie Ekkart, die zich bezig houdt met de kunstvoorwerpen. Ronny zelf is lid van deze commissie. Er zijn in Nederland 4200 kunstvoorwerpen die liggen bij het Instituut Collectie Nederland, die na de oorlog zijn gerecupereerd van de Duitsers en naar Nederland teruggebracht. Een deel van die kunstvoorwerpen is onmiskenbaar joods eigendom geweest, een ander deel niet. Het is nooit helemaal goed uitgezocht van wie die voorwerpen - schilderijen, meubels etc. - zijn en de taak van de commissie is om stuk voor stuk elk stuk te voorzien van een herkomst. Tot nu zijn een 500 kunstvoorwerpen bekeken en van ongeveer de helft was het mogelijk de herkomst te bepalen. Er blijven ook dan een aantal vraagtekens, bijv. zijn die voorwerpen verkocht, ken zo ja, vrijwillig of gedwongen, hebben er na de oorlog bepaalde afrekeningen plaats gevonden etc. De commissie gaat nu kijken naar de handelwijze van het naoorlogse

rechtsherstel, of de Stichting Nederlands Kunstbezit die na de oorlog verantwoordelijk is geweest voor het beheer van die kunstvoorwerpen, op een behoorlijke wijze de voormalige joodse eigenaren en hun nabestaanden heeft gewaarschuwd en dan komt er een advies hoe bepaalde voorwerpen zouden moeten worden gerestitueerd. Hieronder vallen ook schilderijen en meublen die bij diverse ambassades, ministeries etc. hangen en staan. Ook in musea hangen schilderijen, waarnaar ook een onderzoek gaande is. De commissie gelooft pas in 2002 klaar te zijn met het gehele onderzoek.

Het doel van de regering is eigenlijk vrij duidelijk, en hierop moeten we wel bedacht zijn: nl. zoveel mogelijk tijd te dempen, commissies te benoemen, langzamerhand bepaalde feiten naar buiten te brengen en de zaken volgens typisch nederlandse gewoonte in commissies begraven. Ronny heft bovendien de stellige indruk dat de Nederlandse overheid de zaak als een totaal oorlogsvraagstuk wil zien en het element van de materiele roof, waarover we het hebben, wil laten verlopen. De Nederlandse regering is veel meer geneigd om te kijken naar het psychische onrecht dat is aangedaan aan mensen, de immateriele kwesties te bekijken, de slechte opvang na de oorlog, dan te kijken naar het feit dat naast een systematische vernietiging van de joden ook een systematische roof op de joden heeft plaats gehad. De erkenning van systematische roof zou voor de regering hele nieuwe boeken openen; door het in het kader van het immateriele onrecht in te bedden, de slechte opvang na de oorlog, de trauma's van de oorlog zelf, door het in dat kader in te bedden kan de Nederlandse regering zeggen, ook naar de buitenwereld toe: we hebben toch miljoenen en miljarden gegeven aan de WUV en we hebben toch zorg gedragen op verschillende momenten voor de joodse oorlogsslachtoffers, dus we zijn eigenlijk niet zoveel meer schuldig; wat nu nog gegeven wordt is een geste. We moeten dus duidelijk hiervoor beducht zijn.

Het onderzoek van de commissie Kemenade wordt bijna gelijk gepubliceerd met het onderzoek van een vijfde commissie, de commissie van Galen, die gaat over de Indische tegoeden. Door de Indische Nederlanders, met een totaal andere problematiek, gelijk te schakelen met de joodse Nederlanders wordt het weer als een totaal onrecht van de oorlog gezien en niet als een systematische roof van joodse eigendommen. Een van de elementen die de CJO probeert na te streven is om de overheid te dwingen te erkennen dat het hier wel degelijk om materiele diefstal gaat. De strategie van de CJO is om aparte accoorden te sluiten met de verschillende afzonderlijke partners, met de verzekeraars, met de banken en dan ook met de overheid. Maar als de overheid met een fooi aan komt zetten, dan zullen we liever geen geld ontvangen en de overheid met zijn schuld en schuldgevoelens laten zitten dan ons te laten afkopen.

Ronny heeft goede hoop dat op korte termijn een totaal accoord met de verzekeraars zal worden gesloten, vervolgens een accoord met de banken en dan zal de zaak zo opengebroken zijn dat de overheid zal moeten beseffen dat ze hier niet te maken hebben met een immateriele kwestie maar een kwestie van geroofd bezit.

Het Platform zit bij de vergaderingen van het CJO en er is regelmatig contact tussen Awraham en CJO en Awraham is van alle stappen op de hoogte,)wat niet zegt dat hij zich met alle stappen verenigt.

Het CJO is opgericht voor de kwestie van de restitutie en had als doel als vertegenwoordiger van het Nederlandse jodendom naar buiten op te treden, op allerlei niveaus. In dat kader zitten in de CJO de drie joodse kerkgenootschappen, JMW, de Federatie van Nederlandse Zionisten, en het Cibi en het CJO vertegenwoordigt in feite het georganiseerde Nederlandse jodendom.

Hiermee wordt meteen aangegeven dat er een grote groep Nederlandse joden, misschien 3/4 van de Nederlandse joden, daarbij niet is aangesloten. Dit wordt onderkend, maar iemand die niet georganiseerd is, en dus geen vertegenwoordiger heeft, kan niet meepraten. Er wordt nu geprobeerd in Nederland een adviescollege in het leven te roepen dat advies verleent over Roof en Restitutie, die hangt aan het CJO en daarin zijn vertegenwoordigd een aantal slachtofferorganisaties, de verschillende groepen die niet georganiseerd zijn binnen een kerkgenootschap etc. en daarin zitten bijv. het Nederlands Auschwitz Committee)met 5000 leden, grotendeels sympathisanten(, het JOK en JJONAG etc. Het VDV zit daar ook in. Daar zit ook formeel een vertegenwoordiger van het Platform bij, maar het Platform heeft een veel meer bevoorrechte positie omdat zij bij alle bestuursvergaderingen van het CJO zit en dus een veel directere band heeft.

Awraham merkt op dat in de VBV nu ook een aparte joodse afdeling zit, de VBJV. Verder wil hij een parallel trekken met de situatie in Israel, met het Platform en HONI.

Baruch Bar-Tel: Wil nog even terug naar het verhaal over de diverse Commissies. Ook van andere kant hoorde hij dat de Nederlandse overheid aanstuurt op een eenmalige geste "en dan niet verder zeuren".

Riek: wil weten of, daar zoveel joden in Nederland niet georganiseerd zijn, of ook individuen lid kunnen zijn van het Adviescollege.

Elly: Maakt zich zorgen wat er gaat gebeuren met het advies van de commissie Kemenade. Dit wordt een dik en lijvig rapport)1000 paginas voegt Ronny toe(en daarin zijn aanbevelingen aan de Nederlandse regering, hoe te handelen. Na nu het rapport van van Galen met Loonstein etc. over de WUV aan de Nederlandse regering, met een heleboel zeer fraaie aanbevelingen aan de minister gezien en bestudeerd te hebben en hoe de minister heeft het allergrootste gedeelte zo van

de tafel geveegd heeft, en maar enkele kruimeltjes van de adviezen overgelaten te hebben, dan geeft dat niet een stuk vertrouwen ten aanzien van wat er gaat gebeuren met het Kemenade rapport. Als de zaak niet zeer agressief wordt aangepakt, dan zullen ze dat zeker proberen op dezelfde manier aan de kant te gooien.

Ronny zegt niet genoeg op de hoogte te zijn van dit WUV rapport maar wil herhalen dat de overheid de hele kwestie van de roof en restitutie wil zien als een immateriele zaak en in het doen van immateriele gestes hoort ook het eindigen van die zaak van de dubbele AOW aftrek, maar ze willen dat pas in het kader van het totaal pakket doen. Ze beschouwen dit als een psychische kwestie en niet als een zaak van teruggeven van gestolen bezit. Zaak is dus om te proberen dit regeringsstandpunt te breken en daarvoor zullen alle zeilen bijgezet moeten worden. Hij heeft al iets over de tactiek daartoe gezegd en als het ook met de banken allemaal zou lukken, dan is de regering als het ware geïsoleerd en dan is er maximale druk op de Nederlandse regering.

Awraham: het is waar dat het Platform bij de vergaderingen van het CJO is uitgenodigd en hij krijgt geregeld materiaal maar eigenlijk doet Platform maar zeer weinig mee aan de onderhandelingen.

Is van mening dat een ding in Israël beter is, dat de achterband hier meer geïnformeerd is.

Er zijn teveel onderwerpen om op allemaal in te gaan, maar wil een paar dingen zeggen:

1(de toestand van vele Nederlandse joden in Israël is slecht en veel slechter dan die van de Nederlandse joden in Nederland.

2(de Nederlandse joden in Nederland hebben alle mogelijke fondsen gehad na de oorlog, waarbij de Joden die intussen naar Israël vertrokken niet betrokken waren.

3(Hij is van mening dat dit verschil in de sociaal-economische situatie in aanmerking genomen moet worden. .

4(In verschillende commissies in Nederland, het Kemenade comit[↑] en het Dolman comit[↑], zitten door het CJO voorgestelde joodse leden.

Volgens Ronny is dit alleen juist t.a.v. het Dolman comit[↑]; wat betreft het Kemenade comit[↑] zijn de leden benoemd op basis van hun deskundigheid en bovendien is gekeken in hoeverre ze ook binnen de joodse gemeenschap actief zijn, maar zij zijn geen formele vertegenwoordigers van de joodse gemeenschap in Nederland.

In het Dolman comite is op een gegeven moment gevraagd aan de IOH wie zij zouden willen voordragen om de zaak van Israël te bepleiten en toen is de naam Manheim gevallen en Manheim is benoemd als extra-lid.

Awraham: het gaat hier om het principe, niet om Manheim. Er zitten hier enige leden van het IOH Hoofdbestuur en niemand weet hiervan iets af. Overigens schijnt Manheim benoemd te zijn, zonder dat dit Dolman zelf ooit gevraagd werd.

Ronny merkt hierbij nog op dat noch het CJO noch de IOH iemand kunnen benoemen in een commissie, de Nederlandse regering benoemt de leden, maar er is advies aangevraagd aan de CJO voor de Dolman I commissie en

Thea Blankert heeft Miriam Dubi om advies gevraagd over Dolman II. Er zijn toen twee namen genoemd: Sophie Schrijver en Manheim.

Awraham wil hierop verder niet ingaan, maar zegt dat het eigenlijke probleem is dat we op het ogenblik hier in Israël als Nederlands joodse gemeenschap generlei invloed hebben, noch bij de CJO, noch bij de Nederlandse regering.

Zowel Awraham als Ronny zijn van oordeel dat een meningsverschil tussen CJO en Platform vermeden dient te worden.)De regering zou dit wel graag zien. Als er dan ook nog verschil van mening is met de Nederlandse joden in Amerika en ook misschien met de VBV, dan zegt de regering dat er met niemand iets te bespreken valt en zij wel zelf een beslissing zullen nemen(. Het Platform moet wel zeker meepraten over wat er gedaan moet worden maar waar het gaat om de dagelijkse onderhandelingen is Ronny van mening dat dit niet te doen is wanneer je niet in Nederland woont. Dan moet er dus iemand benoemd worden in wie het Platform, naast Awraham, vertrouwen heeft en die naar alle vergaderingen toegaat.

Albert: gelooft van zijde van Nederland een zekere regenten-mentaliteit te bespeuren. Hij is van mening dat wij hier in Israël volle rechten hebben, niet de gunst hebben er bij te mogen zitten, maar volledige deelname.

Awraham: Platform heeft nog van niemand een cent budget gekregen en je hebt ook geld nodig om zoiets te kunnen doen, iemand aanstellen kost geld al was het alleen maar reisgeld etc. Het CJO is geen regentenorganisatie; er waren deze maand hier veel bijeenkomsten. Gidi Peiper, voorzitter van Elah die vandaag niet kon komen, kwam met het duidelijk verzoek om regelmatig geplande bijeenkomsten.

Ronny zou graag willen dat het Platform volledig deelneemt aan het CJO maar vreest dat er 2 problemen zijn, het eerste een technisch probleem, dat CJO meer is dan een organisatie die zich bezig houdt met meer dan roof en restitutie. maar tot taak heeft de belangenbehartiging van de joden in Nederland waarbij het Platform niet thuis hoort, wanneer het niet om rechtsherstel gaat. Het tweede probleem ligt in de vrijheid van handelen die de Nederlandse joden in Israël zelf kiezen. Wanneer het Platform volledige bestuursverantwoordelijkheid draagt binnen het CJO dan blijft er geen enkele vrijheid van handelen meer om ook te protesteren tegen bepaalde besluiten, dan ben je gebonden aan de genomen meerderheidsbesluiten. Nu heeft het Platform de luxe om erbij te zitten en daarna nog te kunnen protesteren. Ook in onderhandelingen kan het voordelen hebben om te kunnen zeggen dat de Israelische Nederlanders het nog lang niet eens zijn met wat de Nederlandse joden hebben besloten. Maar dat moet men hier in Israël uitmaken.

Hij wil een derde punt aan de orde brengen: als er straks betalingen komen en we over de verdeling van gelden gaan spreken, dan moet er een soort "pot" zijn waar die gelden kunnen worden gestald. Het CJO neemt in Nederland de verdeling niet ter hand. Het CJO zal een stichting oprichten waar die gelden worden ingestopt en in die stichting zal plaats zijn voor de verschillende genoemde organisaties en daarbij zou ook plaats zijn voor 2 vertegenwoordigers uit Israel. Ook vertegenwoordigers van de Nederlandse joden in de VS etc. Een grote organisatie zodat iedereen controle zou hebben dat er geen gekke dingen gebeuren

Bennie: spreekt de mening juist dat ook partnership voordelen kan hebben.

Baruch Bar-Tel: wij hebben hier nog een beetje afwachtende houding en willen ons nog niet binden. Is van mening dat wanneer het tot verdeling van gelden komt wij hier in Israel heel andere verhalen hebben dan in Nederland. Geloofd dat wij in Israel iets "minder zachtzinnig" ten opzichte van de Nederlandse regering zullen zijn dan het CJO

Awraham wil opmerken dat er een uitstekende samenwerking is met CJO. Maar we zouden graag een normaal georganiseerde meningwisseling hebben.

Ronny: wil nog even ingaan op de veronderstelling dat de vertegenwoordigers van het Nederlandse jodendom minder kritisch zouden zijn dan de Nederlandse joden hier. Heeft dit nooit gemerkt. Heeft ook op politiek terrein nog nooit gezien dat er hier in Israel door de Nederlandse joden de mond groot genoeg open gemaakt wordt, zodat het ook in den Haag gehoord wordt. Praat, schrijf brieven, bombardeer de ambassadeur etc. etc. Ga nu actie voeren, dat is de taak van de Nederlandse joden in Israel en hij verwacht dat de joden in Nederland niet **↑**n toon lager zullen schreeuwen, maar harder.

Awraham: hij heeft met enige Knessetleden gesproken en met het bureau van de Prime Minister hier. Er komt binnenkort een bezoek van enige leden van de Tweede Kamer en van Buitenlandse Zaken en van Defensie en Maandag a.s. is er een officieel diner onder de auspiciën van P.M. Barak en hij is uitgenodigd deel te nemen. Ook Kok komt binnenkort en nog andere ministers en bij al die bezoeken zal er iemand van Platform die zich bezig houdt met de WWII tegoeden aanwezig zijn.

Ronny is van oordeel dat indien minister Kok komt het belangrijk is dat ook van groepen uit met de Israelische regering wordt gesproken. Als men de Israelische regering zover kan krijgen de zaak van de WWII tegoeden op tafel te leggen dan zou dat pure winst zijn. Bovendien beveelt hij aan dat journalisten geïnformeerd worden over deze kwesties en zij vragen zullen stellen. De Nederlandse overheid is zeer angstig voor negatieve publiciteit, vooral in Amerika.

Shimon: merkt op dat het niet waar is dat de Nederlandse joden in Israel niet hard genoeg schreeuwen. Noemt het voorbeeld in 1983 toen de Nederlandse regering het NIK in Jeruzalem wilde sluiten

Barend: er zijn twee heel verschillende vlakken waarover we praten. We zijn hier in de zaal een soort ronde-tafel-conferentie van eenlingen die niet samen een bestuur vormen maar in allerlei verschillende besturen zitten, het is geen gekristalliseerde mening die we naar voren brengen Hij begrijpt dat wanneer het gaat over de houding van Israel of de houding van Nederland t.o.v. dingen die Israel als land doet en de invloed die wij kunnen uitoefenen op de Nederlandse opinie en de Nederlandse kranten een factor is waarmee de Nederlandse regering niet of nauwelijks rekening houdt. Maar hij is ervan overtuigd dat in de nabije toekomst wanneer het om ons zelf gaat, en niet omdat we joden zijn en om centen gaat, maar omdat het concreet om ons zelf gaat, dat we veel meer ons zullen laten horen als groep en dat er dan samen met CJO veel meer rekening mee zal moeten worden gehouden.

Jose heeft een opmerking t.a.v. de kwestie van de tweede generatie, waarover

Ronny zich niet competent voelt een mening te uiten. Raadt haar aan hierover met Hans Vuysje te spreken terwijl Awraham gelooft dat ook deze zaak via het Platform benaderd kan worden.

Verdeling van de gelden:

Ronny legt uit dat het CJO zich niet met de verdeling van de gelden bezig zal houden. In Nederland wil men een enquête houden onder de overledenden, en misschien de generatie die daarna komt indien hun ouders niet meer in leven zijn, over hoe zij de verdeling zouden willen zien, a(naar de mensen zelf, b(naar doelen voor zorg en opbouw van de joodse gemeenschap, of c(voor humanitaire fondsen, al dit in percenten uitgedrukt.

Misschien moet in Israel een dergelijke enquête gehouden worden, misschien zal men vinden dat dat hier niet zozeer nodig is. Het zou mogelijk zijn een zeker gedeelte voor Israel af te splitsen en dat men dan hier bepaalt wat er met dat geld moet gebeuren.

Ronny stelt als graadmeter voor het aantal WUV recipienten.

Elly merkt op dat het PUr natuurlijk zijn concentratielanden heeft. In Australië, Canada en in Los Angeles zijn heel veel ex-Indische vervolgd.

Awraham houdt de WUVsleutel als volkomen niet acceptabel voor ons. Het heeft niets te maken met de WUV of met inkomsten. Wel met het gemiddelde inkomen van de Joden in Nederland en in Israël maar dan krijg je weer een ander getal. Destijds voor de Jokossgelden werd een sleutel van 30% voor Israël vastgesteld en diezelfde sleutel werd later ook voor de z.g. notarissgelden gehanteerd. Het lijkt hem heel verstandig dat voordat er een cent komt met de CJO samen gezeten wordt om de verdelingsleutel te bepalen, zodat het heel duidelijk is wat er naar Nederland gaat, wat er naar Israël gaat en wat er naar andere landen gaat.

Aangezien er een misverstand schijnt te bestaan in de zaal legt Ronny uit dat de gedachte van het CJO helemaal niet is dat alleen WUVmensen geld zouden krijgen en de anderen niet. Allereerst wordt er door de enquete gevraagd waar het geld heen moet gaan. In Nederland is het de bedoeling $\uparrow\uparrow$ n vraag voor te leggen aan de mensen die de oorlog hebben meegemaakt; Wilt U het geld besteden aan individuen, aan projecten voor de zorg en voortzetting van de joodse gemeenschap of aan een internationaal humanitair doel. Dat mogen de mensen zelf bepalen. Verwacht wordt dat men zal willen dat 80% naar de individuen gaat. Het gaat hier om geld van joden die er niet meer zijn, niet automatisch het geld van de overlevenden of hun ouders. Er moet een keuze worden gemaakt. Op basis van die keuze wordt er straks in Nederland uitgekeerd. Wil Israël zich daarbij aansluiten dan geldt dat precies zo in Israël.

Voor de 20% van het geld dat niet naar individuen gaat zal een verdeelsleutel moeten worden toegepast. Voor de rest hoeft geen verdeelsleutel te worden toegepast, want we weten dat iedereen die de oorlog heeft overleefd recht heeft op die uitkering, WUV of niet WUV. In Nederland zal die enquete vermoedelijk in Januari of Februari van stapel lopen.

Er zijn dus 2 mogelijkheden; of Israël doet mee aan die enquete of er wordt een deel voor Israël afgesplitst en de verdeling wordt hier in Israël bepaald. Daarvoor zegt Ronny dat het percentage van de afsplitsing mogelijkerwijze moet worden bepaald op basis naar de hand van het aantal WUV uitkeringen als graadmeter.

Awraham zegt dat wanneer de door Ronny genoemde WUVsleutel gehanteerd zou worden we hier maar 8-10% zouden krijgen. Het was destijds in Nederland veel makkelijker om WUV te krijgen dan hier en daarom is voor ons die sleutel niet acceptabel. Hij ziet geen enkele reden die destijds besloten sleutel van 30% te veranderen.

Baruch Bar-Tel ziet enige mogelijkheden: Welk deel van het Nederlands jodendom is direct na de oorlog naar Israël gekomen of welk deel van de Nederlandse joden woont nu hier. Men kan een aantal van die sleutels op papier zetten en de computer erop los laten. Er moet een sleutel gevonden worden die acceptabel is voor de diverse organisaties en waar een zekere logica inzit.

In tegenstelling tot Nederland hebben we hier in Israël al een stichting die zich zal bezig houden met de verdeling van de gelden, HONI.

Ronny zegt dat het gaat om de juiste verhouding te vinden van het aantal rechthebbenden in Nederland, in Israël en in Amerika, Canada etc. Er moet een sleutel gevonden worden voor een rechtvaardige verdeling en historische cijfers zeggen hem in dit opzicht niets. Het gaat er om hoeveel mensen van de oorlogsgeneratie er in Nederland zitten hoeveel in Israël en hoeveel in Amerika, Canada etc. Er moet snel besloten worden of Israël apart wil of mee wil doen aan de enquete en dit betekent dat er in Israël heel snel gesproken zal moeten worden over die sleutels.

Hij wil nog iets zeggen over die stichtingen: de stichting die het CJO wil oprichten is een tijdelijke beheerstichting. Het geld gaat in die pot en dat moet gedurende die tijd beheerd worden, uitgezet worden tegen rente, er gaan kosten af voor het opsporen van mensen, advertenties zetten etc. Daarin ziet hij geen afzonderlijke rol voor Israël, maar onmiddellijk wanneer die pot klaar is dan gaat het geld gesplitst worden wanneer Israël bepaalt afzonderlijk te gaan, dan moet men weten waar dat geld heen moet.

Alice: in de voorgestelde regelingen wordt er helemaal geen rekening gehouden met het verschil in de economische toestand van de Nederlandse joden in Amerika, in Nederland en in Israël.

Ronny: dit is waar maar wanneer men naar de vermogenstoestand kijkt kan men ook precies de omgekeerde redenering ophangen, dat hoe meer geld mensen hadden $v \leftrightarrow r$ de oorlog, op hoe meer ze nu recht hebben. Dat is ook een standpunt. Daarom is er z.i. maar een weg, kijken naar het aantal rechthebbenden en niet naar de inkomstsituatie.

Barend: In het totale internationale gebeuren wordt niet gesproken over de erfgenamen. Naast de groep overlevenden staat de grote groep erfgenamen en volgens hem kan men daar niet omheen. Een tweede punt is dat we terug gaan naar het eind van de oorlog. We kunnen niet terug gaan naar de individuele situatie van de individuele persoon voor de oorlog. Maar na de oorlog stonden de meeste joden weer "back in square one" en dan is er wel een verschil dat volgens hem moet worden meegenomen in de verdeelsleutel tussen Nederland en Israël. Dat is die in vakje 1 in Nederland begonnen is of in

vakje 1 in Israel, dan is er een duidelijk verschil in de economische ontwikkeling van die personen waar we nu in 1999/2000 naar kijken. Hij is van mening dat dit punt meegenomen moet worden in de basisdiscussie van hoe we de deelsleutel gaan bepalen.

Awraham wil, voordat de vergadering wordt gesloten, nog 2 dingen zeggen:

Op 4 November zal er een bespreking plaats vinden met Joop Sanders, die is vastgesteld op 2 uur, maar zal misschien verschoven worden naar 6 uur vanwege een vergadering over de Dolmanzaak. Iedereen wordt dus verzocht in zijn agenda op 4 November de bespreking met Joop Sanders te noteren. In de tweede plaats wil hij zeggen dat wij heel dicht zijn bij een wespennest. We hebben hier in Israel honderden oorlogswezen, die nooit een cent gezien hebben noch van de Raad van Beheer, noch van de Nederlandse regering. We hebben misschien wel klachten maar we hebben ook eisen niet alleen t.o.v. de Nederlandse regering, maar ook t.o.v. het Nederlandse jodendom. Hij gelooft dat als er een getal bestaat, en dat is een keer vastgelegd, men moet proberen dat niet te veranderen en daarom gelooft hij dat het historisch getal een heel goed getal is en de basis moet zijn voor de sleutel van nu. Maar het moet besproken worden en we gaan in onderhandeling. Nu geeft hij het laatste woord aan Ronny.

Ronny wil ingaan op wat Barend zei. Wanneer het gaat om de welstand van mensen nu, dan hebben we te maken met vermogens titels van mensen en die zijn alleen maar te hanteren aan het totaal van geld dat er geweest is en dat wordt nu verdeeld op basis van het aantal mensen dat daar recht op heeft. Op het moment dat je daar elementen gaat invoeren van welstand op dit moment breng je daar zaken in die in een materiele kwestie geen rol mogen spelen. We hebben het hier in feite over een collectieve erfenis die verdeeld moet worden onder alle joden en bij een normale erfenis in $\uparrow\uparrow n$ familie wordt ook geen rekening gehouden met het feit dat de ene persoon meer inkomen heeft dan de ander. Hij ziet geen enkele reden om het welvaartsniveau van de mensen te laten meetellen. Het zou best kunnen zijn dat de welvarende mensen meer recht hebben, omdat ze meer geld hadden voor de oorlog, dan de niet welvarende mensen en dat is een criterium dat hij nooit zou willen toepassen. Hij wil een voorbeeld noemen. Bijv. de kluisjes die de banken onder dwang van de Duitsers hebben geopend; de kosten voor het openen van die kluisjes zijn verhaald op de bankrekeningen van de joden bij Liro. Dat is een bedrag dat op dit moment een 4 1/2 miljoen gulden waard is. Zou het nu rechtvaardig zijn dat iemand die in een sociaal zwakkere positie zit daar meer aanspraken op zou kunnen maken dan iemand die misschien een afstammeling is van iemand die een kluisje had? Volgens hem kan dit geen criterium zijn.

Hij is het ermee eens dat er uitgerekend moet worden hoeveel rechthebbenden er in Nederland zitten, hoeveel in Israel en hoeveel elders.

Als je het geld gaat uitdelen aan de hele joodse gemeenschap, alle zijtakken e.d. dan ben je vermoedelijk al de helft kwijt aan opsporing, bewijzen van erfrecht, notariskosten, etc. etc. en daar wordt niemand beter van. Het voorstel van JCO is daarom dat mensen die de oorlog overleefd hebben en nu nog in leven zijn recht hebben; in geval van mensen die de oorlog hebben overleefd en nu niet meer in leven zijn, hebben hun kinderen het recht. Geen kleinkinderen, neven, nichten etc. Alleen de eerste lijn. Alleen is men het er nog niet over eens dat als een enqu $\downarrow$ te gehouden wordt, of die ook met die kinderen gehouden zal worden of alleen met de direct overlevenden.

Shimon: brengt nog eens de groep naar voren van mensen die nu zijn leeftijd zijn maar kleine kinderen waren in de oorlog en die geen idee hebben over het geld van hun ouders, hun bankrekeningen, verzekeringen etc.

Awraham Roet sluit de bijeenkomst, dankt alle aanwezigen en speciaal natuurlijk Ronny en Jetty.

Notuliste: Ini

Dafna/oktober99/notulen 20okt